

ก

รายงานการศึกษาด้านวนศาสตร์ชุมชน

เรื่อง

กำลังผลิตพืชอาหารในพื้นที่ป่าชุมชนจังหวัดสกลนคร

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลกำลังผลิตพืชอาหาร ในพื้นที่ป่าชุมชน จังหวัดสกลนคร โดยได้ทำการคัดเลือกหมู่บ้านเป้าหมาย ซึ่งเป็นหมู่บ้านในโครงการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่ ปี 2548 จำนวน 30 หมู่บ้าน ภายในเขต 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง จำนวน 22 หมู่บ้าน อำเภอกุสุมาลย์ จำนวน 1 หมู่บ้าน อำเภอกุดบาก จำนวน 1 หมู่บ้าน อำเภอนิคมน้ำอูน จำนวน 1 หมู่บ้าน อำเภอพังโคน จำนวน 2 หมู่บ้าน อำเภอเจริญศิลป์ จำนวน 1 หมู่บ้าน และอำเภอเต่างอย จำนวน 2 หมู่บ้าน โดยการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่างจากผู้นำชุมชน คณะกรรมการป่าชุมชน ผู้รู้ และผู้ที่พึ่งพิงป่า จำนวน 7-10 คน ในลักษณะการประชุมกลุ่ม

จากการศึกษาพบว่า พืชอาหารและของป่าอื่นๆ ที่นำมาบริโภคและใช้ประโยชน์และมีความสำคัญต่อราษฎรทั้ง 30 หมู่บ้าน แบ่งเป็นประเภทใหญ่ๆ 4 ประเภท คือ 1) ประเภทเห็ด ที่สำรวจพบมี 31 ชนิด 2) ประเภทพืชผักผลไม้ ที่สำรวจพบมี 43 ชนิด 3) ประเภทพืชสมุนไพร ที่สำรวจพบมี 47 ชนิด และ 4) ประเภทแมลงและสัตว์ขนาดเล็กที่สำรวจพบ มี 33 ชนิด ผลผลิตจากป่าชุมชนชาวบ้านส่วนใหญ่เก็บหาของป่าที่มีขึ้นตามฤดูกาล เพื่อนำมาบริโภค หากเหลือจากการบริโภคก็จะนำไปจำหน่าย หรือแบ่งปันให้ญาติหรือเพื่อนบ้านใกล้เคียง

การศึกษากำลังผลิตพืชอาหารในพื้นที่ป่าชุมชน ทำให้ทราบข้อมูลในด้านประเภทของพืชอาหาร ปริมาณการเก็บหา ระยะเวลาในการเก็บหา ราคาในการจำหน่าย และสามารถนำมาประเมินมูลค่าของพืชอาหารป่าในแต่ละปี และสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้จัดการในเรื่องการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนต่อไป